

Vážení čtenáři,

v prvním prázdninovém čísle našeho měsíčníku se dozvíte, koho vybrala 102 členná porota za vítěze 29. ročníku populární ankety Ropák roku a Zlatá perla roku 2020, nahlédneme do prázdninového programu hradu ve Šternberku, na koleje mezi Tovačovem a Kroměříží se opět vydají historické vlaky, krásy Hané můžete obdivovat také ze sedadla formanského vozu, které bude vypravovat Muzeum historických kočárů v Če-

chách pod Kosířem, můžete navštívit také Galerii U Kalicha v Drahanovicích i místní Černou věž. Pestrý je program SEV Iris v Prostějově i nabídka Muzea a galerie v Rýmařově. Mezi další otevřené památky patří i zámek v Plumlově.

V barevné verzi můžete náš měsíčník sledovat na www.kcolomouc.cz. Přejeme hodně sluníčka a pohody.

Redakce

- Drobné památky Nových Sadů a Pohory
- Výsledky ankety Ropák a Zelená perla
- Ekocentrum Iris v Čerenci
- Chrástal ruší noční klid
- Zachránci čápů ...
- Mokřadní ráj na jižní Moravě
- Hanácké léto na kolejích
- Galerie U Kalicha
- Červencové akce na hradě Šternberk
- Staroměstská poprava 1621

Cestou necestou formanským vozem Terezkým údolím

Vážená veřejnosti, milovníci historie a přírody. Věřím, že mnohé z vás tato pozoruhodná akce zaujme a přenesení nás do dávných časů plných zajímavých momentů a příběhů.

Celodenní program s občerstvením a obědem, doprovázen účinkujícími, bude něčím, co zažijete přímo ze sedadla koňského povozu.

Cestování se uskuteční ve velkém šest metrů dlouhém žebříňovém vozu, který potáhnou těžké koně. Pohodlné sezení pro cestující, tedy samotná kožená sedadla vycpávaná slámou jsou zavěšená na řemeních karoserie vozu jako u kočárů v 18. století. Cestující pod sebou vidí jak těžká loukoťová kola drtí kameny, větve či projíždíme brodem řeky a tímto zažívají bezprostřední kontakt s přírodou.

Brzdění těžkého vozu je také podívanou pro všechny cestující, neboť se z prudkých srážů používá smyková brzda zvaná „šuba“.

Cestování pohádkovou krajinou je tak trochu i adrenalin, neboť se pojedí po starých formanských, lesních i polních cestách. Projedeme v zajímavých lokalitách brodem řeky a možná nás potká i přepadení. Nahlédneme do okolí starých mlýnů a jejich zákoutí. Nakoukneme také do starých sklepů sýpek či zámku a pohledneme skulinou na lesního mužíčka. V celodenním programu zažijeme něco, co nám připomene dávnou dobu našich předků, naše kořeny, což může být i přínosem pro každého z nás v dnešní uspěchané době.

Do vozu se vejde pohodlně 12 lidí plus obsluha, nastupování či vystupování se děje pomocí malého žebříčku. Vstupenka, tedy jízdenka za jedno místo k sezení do povozu pro jednu osobu je zpoplatněna částkou 2000 Kč. V ceně jízdenky je veškerý program, průvodce celé akce a občerstvení.

Cena jízdenky je stejná pro všechny věkové kategorie. Pokud si někdo z dospělých vezme malé dítě na klín (dítě do 4 let), tak je dítě zdarma.

Povinností každého cestujícího, tedy i dětí je mít sebou kvalitní pláštěnku a obuv pro případ, že nás překvapí cestou bouřka. Sraz cestujících bude vždy v 10.00 hodin na prostranství vedle Muzea kočárů a návrat bude mezi 17.00 až 18.00 hodinou.

Dle zájmu vás cestujících bude možnost sedět vedle kočího, držet opratě těžkých koní a řídit je, nebo i usednout do sedla rytířského koně.

Je to zážitek pro děti i dospělé. Dárková vstupenka, kterou vám po uhrazení jízdenky zašleme emailem, může sloužit i jako dárek k narozeninám nebo i k jinému výročí.

Program je plánovaný na dobu prázdninových měsíců července a srpna, vždy na některé pondělí. U každé jízdy proběhne křest účastníků.

Celodenní jednotlivé akce se uskuteční při naplnění všech 12 míst ve formanském voze. Pokud by v daný termín jízdy po celý den hustě přišlo,

akce se přeloží na další následující pondělí.

Termíny pro rezervaci a přehled obsazených a volných míst:

www.historickekočary.cz

V případě velkého zájmu pro Vás připravíme další termíny.

Kontakt pro rezervaci :

tel.: 602 557 167

bankovní spojení pro úhradu jízdenek : Fio banka 2501233776/2010

Platbu proveďte vždy až po naplnění všech 12 míst.

Průvodcem cestou i necestou celého programu budu já osobně.

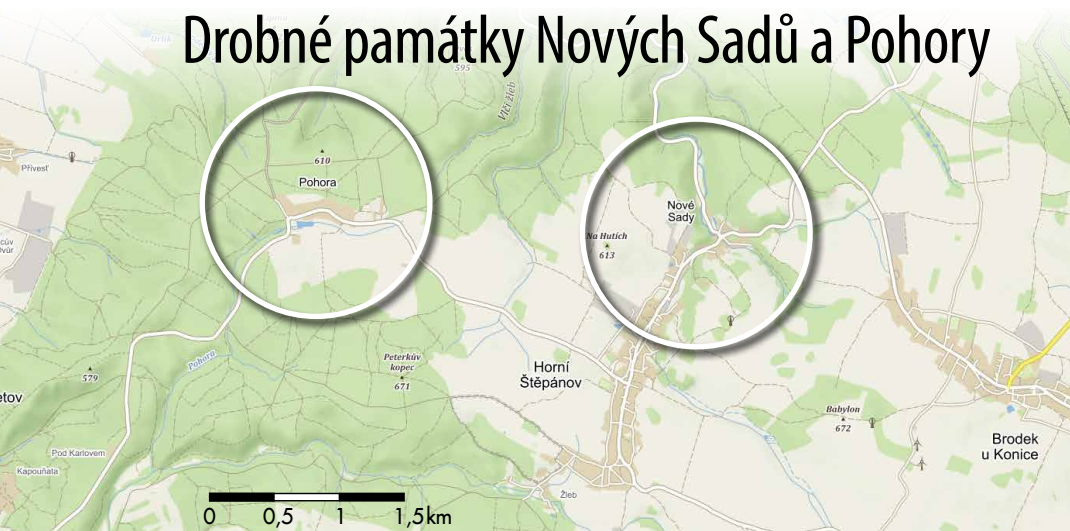
S úctou a láskou k naší zemi

za Muzeum kočárů

Václav Obr

Konicko

Drobné památky Nových Sadů a Pohory

Osady Nové Sady a Pohora se nacházejí na katastru obce Horního Štěpánova v jeho severní a západní zalesněné části. Jejich území tvoří samotnou hranici Prostějovského okresu a Olomouckého kraje. Obě osady mají vlastní památky se zajímavou historií a tak jsem se rozhodl věnovat jim samostatný článek.

Nové Sady

Osada Nové Sady leží v údolí Úsobrnského potoka a navazuje na severní část zástavby Horního Štěpánova. Osada vznikla na místě panského dvora v druhé polovině 18. století. Na Úsobrnském potoce pracoval v minulosti vodní mlýn, jehož budovy se zachovaly a dnes slouží obytným účelům. Po vzniku osady byly její osudy těsně spjaty s obcí Horní Štěpánov. V roce 1900 zde bylo 44 domů, v nichž žilo 262 obyvatel.

V centru osady se zachovala stavba kaple Panny Marie Sedmibolestné. Pochází z počátku 19. století a je chráněná jako nemovitá kulturní památka, jako hodnotný příklad drobné lidové sakrální stavby z počátku 19. století. Je to zděná stavba obdélného půdorysu s půlkruhovým závěrem a představenou hranolovou věží zvonice. Čtyřboká střecha zvonice je zakončena kovovým patrišším křížem.

U silnice před odbočkou do Brodku u Konice je v lese malý kamenný pomníček věnovaný dvěma ruským zajatcům. Na přední straně je pod rudou hvězdou nápis:

Pomník ruským zajatcům

„Dne 20. 4. 1945 zde fašisté ubili dva sovětské zajatce. 1. Bereškovskij Ivan, 2. Neznámého jména. U pomníčku bývají uloženy umělé květiny.“

Poslední památkou zde býval kříž nebo svatý obrázek v údolí u silnice do Úsobrna.

Pohled na střed osady s kaplí

Budovy bývalého mlýna v Nových Sadech

Kaple Panny Marie Sedmibolestné

Drobné památky Nových Sadů a Pohory

Průčelí kaple s křížem

Litínový křížek u kaple

Pohora

Osada Pohora leží 3 km západně na katastru Horního Štěpánova. Okolo ní jsou rozsáhlé lesy, je centrem turistiky, a je zde křižovatka značených tras pro pěší turistiku i cyklostezky. Byla založena v 2. polovině 18. století v místě, kde stával panský dvůr a hájenka. Roku 1911 zde žilo 215 katolíků a 36 evangelíků. V minulosti zde byla postavena budova jednotřídní školy a osada měla i vlastní kroniku. V roce 1958 byl její neúspěšný pokus o osamostatnění. Tvoří ji jedna ulice kolem silnice do Šebetova, uprostřed je rybník. Její území se nachází v Přírodním parku Řehořkovo Kořenecko.

Malá osada má několik zajímavých památek, které jsou převážně blízko středu obce. Na ulici mezi zástavbou stojí malá kaple Panny Marie (Lourdské?) s věží zvonice. Je to obdélná stavba s půlkruhovým závěrem. Na štítu je umístěn dřevěný kříž a ozdobný monogram jména Panny

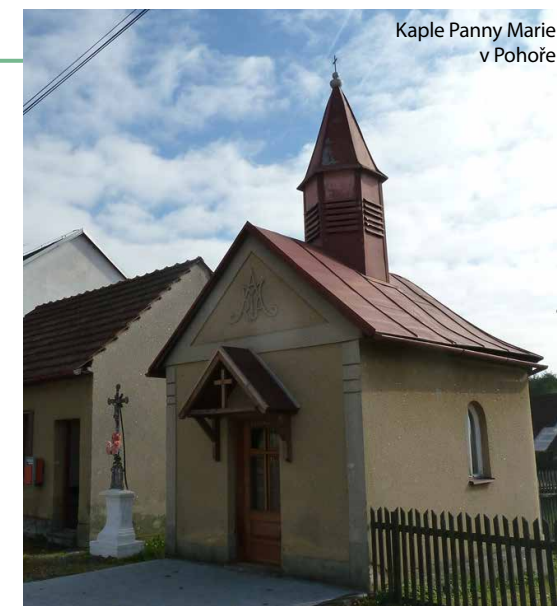
Marie. Na oltáři je socha Panny Marie Lourdské.

U kaple byl postaven malý litínový kříž. Kříž je zasazen do kamenného podstavce, je bíle natřený a je bez nápisu.

Další litínový kříž stojí u silnice do Pohory. Malý litínový křížek je zasazen do kamenného podstavce, nahoře má nápis: „Chvála Kristu“. Dole na přední straně podstavce je věnovací nápis: „Ke cti a chvále Boží věnovali manželé Josefa a Karel Ševčíkovi z Pohory L.P. 1910“.

Třetí litínový kříž najdeme u silnice u bývalého panského dvora. Jedná se opět o malý litínový křížek na kamenném podstavci, bez nápisu.

Dále u silnice do Šebetova na hranici katastru stojí u turistického přístřešku socha svaté Barbory na kamenném pod-

Kaple Panny Marie v Pohore

stavci, bez nápisu. Jedná se o kopii sochy sv. Barbory, která pochází z areálu zámku a kaple premonstrátů v Šebetově. Po zrušení kláštera byla přemístěna na místo, kde podle pověsti došlo k šarvátkce pruských a rakouských vojáků a kde potom byli zabiti vojáci pohřbeni.

Bývalý kříž stával v osadě na místě vraždy. Dřevěný kříž byl postavený na místě, kde ubil 18. 5. 1955 manžel svoji manželku. Vrah dostal trest smrti, který mu byl později změněn na doživotí.

Osada, která je položena v malebné zvlněné zalesněné krajině ještě uchovává stavby hájenky a bývalého panského dvora, které byly předchůdci vesničky. Okolo se rozkládají chráněná území jako je přírodní památka Pohorská louka nebo Pohorský potok a Pod Švancarkou.

Ján Kadlec

Litínový kříž u silnice do Pohory

Litínový křížek u silnice

Socha sv. Barbory

Výsledky anket „Ropák 2020“ a „Zelená perla 2020“ **Děti Země**

Ropáka 2020 získal místopředseda české vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy Karel Havlíček a Zelenou perlu 2020 ministr životního prostředí a poslanec Richard Brabec. Rozhodlo o tom 81 členů Komise ze 102.

V časopise ALTERNATIVA, který vydávaly Děti Země, byly v roce 1992 poprvé publikovány materiály „Spolku kruš-nohorských ropáků“, z nichž vyplývá, že na Zemi dochází k dichotomii dvou vysoce vyspělých druhů – *Homo sapiens sapiens* (člověka moudrého) a *Petroleus mostensis* (ropáka bahnomilného).

Celkem 81 členů nezávislé Komise ze 102 rozhodlo o vítězi 29. ročníku ankety „Ropák roku“ o antiekologický čin (osoba, která se prosazováním nějaké stavby či záměru, vydáním rozhodnutí či budováním stavby nejvíce zasloužila o poškození životního prostředí) a 26. ročníku ankety „Zelená perla roku“ o antiekologický výrok. Členy Komise jsou např. zoolog Mojmir Vlašín, ekologická ekonomka Naďa Johanišová či publicista Vladimír Just.

Titul Ropák 2020 získal

1) **doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA**, místopředseda české vlády, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy (nestr. za hnutí ANO) – Moravskoslezský kraj, Kraj Vysočina, Česká republika (292 bodů)

- za zodpovědnost při schválení studie proveditelnosti pro plavební kanál Dunaj-Odra-Labe délky kolem 420 km

za asi 586 miliard korun českou vládou v říjnu 2020 s provedením změn územních rezerv pro schválenou trasu a se zahrnutím větve Dunaj – Odra do Trans-evropské dopravní sítě (TEN-T), ačkoliv stavba představuje významný negativní vliv na přírodu a krajinu a dopravní a ekonomická hlediska nemají věrohodné opodstatnění, a zvláště za zahájení přípravy oderské větve z Ostravy-Svinova na státní hranici ČR/Polsko délky kolem 20 km za asi 15 miliard korun s počátkem výstavby po roce 2030, která škodlivě zasáhne do říčních ekosystémů meandrující Odry a do jejího hydrologického režimu, přičemž celou stavbu kritizují zástupci více než padesáti obcí a měst, resp. trasu oderské větve kritizuje kolem osmdesáti zástupců vědeckých a pedagogických institucí a odborných společností a také široká veřejnost a spolky,

- za vytrvalé prosazování výstavby páteřního bloku v Jaderné elektrárně Dukovany o výkonu kolem 1200 MW, čímž přispěje k pokračující centralizaci české energetiky a způsobí snížení potřebných investic do úspor energie a rozvoje obnovitelných zdrojů (novela příslušného zákona k jejich výrazně podpoře není prioritou), dále další produkci vysoce radioaktivního odpadu a také vysušování krajiny v okolí, přičemž ani během roku 2020 nebyla dořešena vysoká bezpečnostní rizika stavby, a za předložení návrhu zákona o opatřeních k přechodu ČR k nízkouhlíkové energetice (tzv. lex Dukovany) v srpnu 2020 do Poslanecké sněmovny P ČR, který má zajistit veřejnou podporu pro výstavbu tohoto bloku, neboť stát půjčí firmě ČEZ, a. s., až 100 % investičních nákladů na výstavbu a pak bude 30-60 let vykupovat elektřinu za předem dohodnutou cenu, která ovlivní i konečnou cenu spotřebitelům; zákon v červnu 2021 sněmovna schválila a je v senátu,

- za prosazování vládního návrhu novely zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, který Poslanecká sněmovna P ČR schválila v červnu 2020 a potvrdila v září 2020, neboť mj. v zá-

koně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zavádí jednotné závazné stanovisko, které nahradí všechna závazná stanoviska i správní rozhodnutí vydávaná dosud podle tohoto zákona, takže vzniká značné riziko, že v krátké lhůtě nebudou všechny vlivy řádně posouzeny a navíc na jeho obsah nebude mít veřejnost žádný zákonný přímý vliv, přičemž do novely byly nově zahrnuty sporné přehrady Nové Heřminovy na Opavě a Skalička na Bečvě a naopak z něho nebyly vyřazeny stavby se střetem s lokalitami NATURA 2000 jako je jez u Děčína a plavební kanál u Přelouče, které ani po několika desetiletích přípravy nemají souhlasné stanovisko EIA,

- za manipulaci při rozhodnutí Uhelné komise v prosinci 2020 o ukončení těžby a spalování hnědého uhlí nejpozději v roce 2038, neboť chyběla řada podkladů, např. dopady na zaměstnanost, na veřejné rozpočty, na regiony apod., takže nedošlo k dokončení diskuse, přičemž toto rozhodnutí je v rozporu nejen s plněním Pařížské dohody z roku 2015 o ochraně klimatu a udržení zvýšení globální teploty pod 1,5 °C, ale také s tím, že ČR během deseti let plánuje investovat stovky miliard korun na ukončení fosilní energetiky a ceny povolenek stále stoupají, takže reálným datem je rok 2033, resp. i dříve; česká vláda vzala v květnu 2021 rozhodnutí Uhelné komise o roku 2038 na vědomí a dále jí uložila, aby do konce roku 2021 navrhla kratší dobu využívání uhlí podle typů zdrojů, a to i s dopady na ekonomiku, do sociální oblasti apod.

TERNO
SUPERMARKET

**Partner Zeleného kruhu
Olomouc**

Výsledky anket „Ropák 2020“ a „Zelená perla 2020“

Zelenou perlu 2020 získal

1) **Richard Brabec**, ministr životního prostředí a poslanec Poslanecké sněmovny P ČR (hnutí ANO) (143 bodů)

„Přehnaný aktivismus vráží do společnosti velký klín a je v té morální rovině téměř stejně tak nebezpečný jako samotná klimatická změna.“

(z odpovědi na otázku o snaze občanských aktivistů rychle prosadit účinná opatření na ochranu klimatu) z rozhovoru Brabec: *Voda se kvůli suchu zdrazit nesmí* https://www.novinky.cz/domaci/clanek/brabec-voda-se-kvuli-suchu-zdrazit-nesmi-40312771?fbclid=IwAR1U-9gq9D0T_rxcjsjfasWQqU2bdl-n94E777KZuTI7oVGvXq_4cD8hliMyrA, 8. 2. 2020

V anketě Ropák 2020 se na dalších dvou místech umístili:

2) **Ing. Miroslav Toman, CSc.**, ministr zemědělství (od srpna 2020 ČSSD) – Jihomoravský kraj, Česká republika (226 bodů)

- za zodpovědnost při trvalém odporu Ministerstva zemědělství a jím řízené organizace Lesy České republiky, s. p., proti zajištění efektivní ochrany evropsky významné lokality Soutok – Podluží na ploše cca 9,7 tisíc hektarů vyhlášením nejceněnějších její částí za zvláště chráněná území aspoň na 37 % celkové plochy, což mj. dokládají dva jeho dopisy ministru životního prostředí z května a července 2020, v nichž hájí dosavadní lesnické postupy v území a zajištění ochrany jen asi 12 % celého území, nebo nepřiměřeně demagogická odpověď z června 2020

jeho náměstka Patrika Mlynáře na kritické stanovisko osmi odborných společností sdružujících více než šest tisíc odborníků, které podporuje i petice veřejnosti za ochranu Moravské Amazonie, přičemž během roku 2020 bylo na území opět použito intenzivní lesnické hospodaření zahrnující např. holosečné kácení nebo plošná příprava půdy zcela likvidující bylinný podrost, ačkoliv ještě nebyl schválen lesní hospodářský plán na období 2020 až 2029; ke kompromisní dohodě aspoň o lesním hospodaření v EVL Soutok – Podluží mezi Lesy ČR a AOPK ČR sice došlo v listopadu 2020, nicméně efektivní ochrana tohoto území na nejceněnějších 37 % jeho plochy není stále zajištěna.

- za zodpovědnost při předložení návrhu na výstavbu nových 31 vodních nádrží v květnu 2020 ke stávajícím 65 z roku 2011 s tvrzením, že jde o nejlepší způsob získání vody pro obyvatele, který ovšem opět dokládá setrvalý technokratický myšlení pokračovat ve zbytečném utrácení miliard korun a v nevratném zničení cenných nivních ekosystémů a narušení ekologické funkce dotčených toků, namísto provádění řady systémových a levnějších opatření na udržení vody v krajině, zejména v půdě se zachytem dalších asi pěti miliard m³ vody, a přírodě blízké zemědělské a lesnické praxe, přičemž plán se setkal s důrazným nesouhlasem nezávislých odborníků a dotčených obcí (řada z nich přitom souhlas s novými přehradami nedala) a veřejnosti, jak vyplývá i z petice za systémová opatření proti suchu a proti dalším přehradám, kterou podpořilo více než dvacet obcí; v aktualizaci Generelu území chráněných pro akumulaci povrchových vod ze září 2020 se počet přehrad sice zvýšil „jen“ o 21 (s objemem asi 112 milionů m³ vody na ploše více než 1.510 ha) na celkových 86, nicméně nedošlo k vyhodnocení vlivů na životní prostředí.

3) **JUDr. Dalimil Mika, LL.M.**, soudní exekutor a vlastník společnosti Horský areál Paprsek, s.r.o. – Olomoucký kraj (138 bodů)

- za provádění výstavby velké vodní nádrže v údolní nivě potoka a v okraji lesa na ploše téměř dvou hektarů pro zasněžování sjezdovek v lyžařském areálu Paprsek u Starého Města pod Sněžníkem od roku 2019, ačkoliv se dodatečně zjistilo, že přehrada je v rozporu s územním plánem, chybělo hodnocení vlivů na životní prostředí, nebyla povolena výjimka ze zákona ke škodlivému zásahu do biotopů řady zvláště chráněných druhů

organismů, např. motýla jasoně dymnivkového či rostlin vratičky heřmánkolisté nebo prstnatce májového, a chybělo i stavební povolení, čímž došlo ke značným škodám na přírodě a krajině; Česká inspekce životního prostředí na začátku roku 2021 udělila pokutu sto tisíc korun, ale podle Ministerstva životního prostředí měla spíše podat trestní oznámení a nařídí navrácení zničeného území do původního stavu, a Krajský úřad Olomouckého kraje v dubnu 2021 zrušil dodatečné stavební povolení, které v říjnu 2020 vydal Městský úřad Šumperk, ale výstavba dále pokračuje, neboť probíhá odvolací řízení.

V anketě Zelená perla 2020 jsou na dalších dvou místech tyto výrok:

2) **Andrej Babiš**, předseda české vlády, poslanec Poslanecké sněmovny P ČR a předseda hnutí ANO (131 bodů)

„Dál budeme chtít snižovat emise, podporovat výměnu kotlů i jadernou energetiku jako čistý zdroj energie, ale masově investovat do elektroautomobilů a obnovitelných zdrojů je nesmysl.“

(z odpovědi na otázku, zda by Evropská unie neměla projít reformou, včetně Zelené dohody pro Evropu a jejího financování) z rozhovoru Babiš: *K normálu se můžeme vracet už před Velikonocemi. Pokud to půjde*, Právo, 4. 4. 2020

3) **Václav Klaus**, bývalý prezident ČR (113 bodů)

„Někdo se podívoval, jak to, že nenosím roušku. O mně je všeobecně známo, že na lyžích nenosím helmu. To je taková moje polemika s takzvaným principem předběžné opatrnosti, který přes zelenou ideologii ovládl náš svět.“

(z odpovědi na otázku, zda se nebojí nakyzy virem covid-19, neboť svým věkem patří mezi rizikové osoby) z rozhovoru *Ekonomika spadne o deset, patnáct procent*, soudí Václav Klaus https://echo24.cz/a/SFdfg/ekonomika-spadne-o-deset-patnact-procent-soudi-vaclav-klaus?fbclid=IwAR0W_yUrpnevay8yLurQ7cO0Z6IZbtp58Y7OP8smB-DJbOMbq5rF8cZyT49jY, 17. 3. 2020

ČSOP – Ekocentrum Iris plánuje na červenec tyto akce:

Den na louce s Bylinkovou vílou

kdy: 2. 7. 2021, 7:45 - 14:00

Společná vycházka pro rodiny s dětmi na louky Velkého Kosíře spojená s hravými aktivitami. Seznámíme se s bylinkami i živočichy zde žijícími, pomůžeme Bylinkové víle zachránit vzácnou louku, a nakonec nás čeká hledání pokladu.

Sraz na hl. nádr. v 7:45, společný odjezd vlakem v 8:02 do Kaple u Čelechovic. Návrat do 14 hod., délka trasy 4-5 km.

Podél Hloučely z Lipové na Malé Hradisko

kdy: 7. 7. 2021, 7:55 - 13:30

Vycházka pro seniory a další dospělé zájemce podél horního toku Hloučely. Cestou projdeme několika kolem studánek, uvidíme zbytek památných Lipovských buků a dojdeme do Okluk, odkud se vydáme na Malé Hradisko.

Ráno společný odjezd v 7:55 autobusem do Lipové (st. č. 10). Návrat do 13:30, délka trasy asi 7-8 km.

Kytičková víla

kdy: 8. 7. - 17. 7. 2021

kde: Botanická zahrada P. Albrechta, Lidická ul. 2, Prostějov 1

V prostějovské botanické zahradě bude umístěna samoobslužná hravá stezka s informacemi a hravými úkoly pro všechny generace. Rodiče s dětmi i další zájemci si stezku mohou projít sami kdykoliv během otevírací doby.

Ve všední dny kromě pondělí je otevřeno od 8 do 18 hod., v sobotu od 10 do 16 hod., v neděli a v pondělí je zavřeno.

Tvořivá dílna: Motýlí krmítka

kdy: 8. 7. 2021, 16:00 - 17:30

kde: ČSOP Ekocentrum Iris, Husovo nám. 91, Prostějov

Akce nejen pro rodiny s dětmi, při které se dozvíme, jak můžeme přilákat na svou zahradu motýly. Zjistíme, jaké kvetoucí keře a byliny pro motýly vysadit, jak vypadá motýlovník, a nakonec si vyrobíme ozdobné krmítko pro motýly. Svůj výrobek si můžete odnést domů. Materiál na krmítka bude k dispozici.

Lesní vycházka do Ptení

kdy: 13. 7. 2021, 7:45 - 13:30

Úterní vycházka pro rodiny s dětmi z Běleckého mlýna do Ptení bude plná hravých aktivit.

Ráno sraz na hl. nádraží v 7:45, společný odjezd vlakem v 8:02 do zastávky Zdětín. Návrat ze Ptení do 13:30. Délka trasy asi 5 km.

Z Prostějoviček k Alojzovu

kdy: 14. 7. 2021, 7:35 - 13:30

Vycházka pro seniory a další dospělé zájemce, během níž budeme putovat okrajem vojenského újezdu z Prostějoviček do Křenůvek. Odtud se vydáme do lesů u Alojzova a k cennému mokřadu, cestou budeme hledat kešky.

Ráno společný odjezd v 7:35 autobusem do Prostějoviček (st. č. 10). Návrat do 13:30. Délka trasy 6-7 km.

Pohádková stezka parkem

kdy: 16. 7. - 24. 7. 2021

kde: park na Husově nám., Husovo náměstí, Prostějov 1

Samoobslužná hravá stezka s mnoha úkoly na téma pohádek bude vyvěšena v parku na Husově náměstí.

Rodiče s dětmi si ji mohou projít samostatně kdykoliv v uvedené dny.

Cyklovýlet Kralice – Hrubčice – Bedihošť

kdy: 20. 7. 2021, 9:00 - 13:30

kde: Hl. vchod do budovy bývalé ZŠ Husova, Husovo nám. 91, Prostějov

Společný cyklovýlet nejen pro rodiny s dětmi povede po cyklostezkách z Prostějova do Kralic na Hané, Hrubčic a Bedihoště. Cestou budou pro všechny připravené informace i hravé aktivity.

POZOR! Vzhledem k rekonstrukci prostor ekocentra je sídlo přesunuto na adresu Husovo nám. 91 (bývalá ZŠ Husova, nyní sídlo střední školy ART ECON). Vchod je z boku budovy od křižovatky s ulicí Winklerovou.
POZOR! Pevná linka se po dobu rekonstrukce ruší! Telefonujte na 737 898 777.

Sraz v 9 hod. na Husově nám. 91 u hl. vchodu do školy.

Račí údolí

kdy: 21. 7. 2021, 6:20 - 18:00

Vycházka pro seniory a další dospělé zájemce, při níž se vydáme vlakem až do severovýchodního okraje Rychlebských hor. Společně se projdeme kolem zámku Jánský Vrch, najdeme studánku u kaple sv. Antonína, užijeme si vyhlídku na Čertových kazatelkách, prozkoumáme zachovalou zříceninu hradu Rychleby a navštívíme Račí údolí se zrekonstruovanou budovou Tančírny.

Ráno společný odjezd vlakem v 6:35 do Javorníku, sraz na hl. nádraží v 6:20. Návrat v pozdně odpoledních hodinách. Délka trasy asi 10 km.

Stezka parkem se zvířátky

kdy: 26. 7. - 4. 8. 2021

kde: park na Husově nám., Husovo náměstí, Prostějov 1

Samoobslužná hravá stezka na Husově náměstí bude zaměřena na informace a hravé úkoly o zvířatech. Rodiče s dětmi si ji mohou projít samostatně kdykoliv v uvedené dny.

Za pramenem Punkvy

kdy: 27. 7. 2021, 8:15 - 13:30

Úterní vycházka pro rodiny s dětmi do lesů Dražanské vrchoviny spojená s hledáním pramene Luhy (která je zdrojnici Punkvy), meteoradaru Skalky, partyzánské chaty a dalších místních zajímavostí.

Ráno společný odjezd autobusem v 8:15 do Benešova (st. č. 11), návrat z Protivanova do 13:30. Délka trasy asi 6 km.

K rozhledně Kopanince

kdy: 28. 7. 2021, 8:15 - 13:30

Vycházka pro seniory a další dospělé zájemce povede z Malého Hradiska do Repech, kde navštívíme rozhlednu Kopaninku. Odtud budeme pokračovat do Nivy, ve které se nacházejí cenné mokřadní louky.

Ráno společný odjezd autobusem v 8:15 do Malého Hradiska (st. č. 11), návrat z Nivy do 13:30. Délka trasy asi 9 km.

Moravský ornitologický spolek – středomoravská pobočka ČSO

Bezručova 10
750 02 PŘEROV 1
Česká republika

tel.: +420 776 746 980 – nonstop
tel.: +420 606 324 763 – kontaktní osoba pro média
e-mail: info@mos-cso.cz

Bankovní spojení: 32434831/0100
www.mos-cso.cz

Chrástal polní rušil noční klid v obci na Přerovsku

Občany z Penčic v noci rušil neznámý a stále se opakující pronikavý zvuk, který se již více než 14 dní ozývá z louky u jejich domů. Domnívali se, že jde o žábu, ale nikdy před tím nic podobného neslyšeli.

Pořídili proto nahrávku záhadného a odeslali ji k určení do Moravského ornitologického spolku. Z nahrávky bylo ornitologům ihned jasné, že noční klid v obci ruší chrástal polní. To bylo překvapením i pro ornitology. Protože tento silně ohrožený druh chrástala se na Přerovsku nevyskytuje.

Nejbližší hnízdiště má na vlhkých loukách ve vojenském prostoru Libavá a na horských loukách v Jeseníkách nebo v Hostýnských vrších. Navíc jde o druh, který ubývá i tam.

Hlas chrástala polního je opravdu velmi výrazný. Jde o stále se opakující drsné,

mechanické a ostře skřehotavé „ěrp-ěrp“, pronášené jednou za sekundu, ale stále opakované i několik hodin s krátkými přestávkami.

Proč se chrástal polní usadil právě v Penčicích, je pro ornitology záhadou, ale pravděpodobně jde o samce, který hledal vhodné hnízdiště a zdejší louka se mu zalíbila i přesto, že se nachází v obci.

Místní občané jsou rádi, že vědí, kdo ruší jejich noční klid a překvapilo je, že jde o tak vzácného a výjimečného ptáka. Majitel pozemku na části louky odložil první seč, protože si všiml, že si chrástal pořídil samičku a kuřátka. Chrást-

Foto: Dušan Boucný, Birdphoto.cz
Nahrávka hlasu chrástala polního:
Alena Horáková z Penčic!

tal to ocenil tím, že se přestal v noci ozývat.

Jiří Šafránek

Zachránci čápů z Mladých Buků podpořili Ptačí park Josefovské louky a záchranou stanicí v Jaroměři

Jaroměř – Josefov, 16. června 2021. Po dramatických událostech na hnízdě čápů v Mladých Bucích na Trutnovsku, kdy čapí samice zahynula na sloupu elektrického vedení a hnízdo s mláďaty muselo být uměle zásobeno potravou, obdrželi hlavní aktéři pomoci čápům Šándor Havrán a Jiří Zeman finanční podporu od stovek příznivců. Ta výrazně převýšila výdaje na akci a zachránci čápů se rozhodli věnovat část peněz na rozvoj Ptačího parku Josefovské louky a Záchrané stanici v Jaroměři.

Šándor Havrán a Jiří Zeman se rozhodli se pro nejefektivnější pomoc, a to hned celým generacím čápů v regionu a tisícím dalších ptáků. Velkou část z finanční podpory, celkem 280 tisíc korun, věnují na pomoc Josefovským loukám u Jaroměře, ptačí rezervaci České společnosti ornitologické. Ta zde vytváří prostředí pro stovky mokřadních ptáků, včetně obou našich druhů čápů – bílého i černého.

Česká společnost ornitologická využije tento dar na rozvoj ptačího parku, ve kterém jsou předjednané mokřady k výkupu, aby jim ornitologové zajistili trvalou

ochranu. Navíc zde chystají i hloubený mokřad, který pro své poslání, tedy zdroj potravy pro ptáky, nazývají ptačnick.

„Mokřady, které na Josefovských loukách vytváříme, jsou tím základním předpokladem pro život ptáků, jako jsou čápi. Pestrá krajina a především mokřady, jsou nejbohatším zdrojem ryb, obojživelníků, plazů i drobných hlodavců, kterými se čápi živí. Bohužel v naší zemi bylo a stále je toto životní prostředí likvidováno vysoušením a zastavováním. Josefovské louky jsou jednou z mála oáz mokřadního života ve východních Čechách. S finanční pomocí bude možné ptačí park nadále rozšiřovat,“ říká Břeněk Michálek, správce Ptačího parku Josefovské louky.

Část z darů, rovněž 280 tisíc korun, poputuje i na záchranou stanicí pro volně žijící živočichy do Jaroměře. „Každoročně pečujeme asi o 10 čápů bílých a černých. Celkem jsme se postarali už o desítky čápů. Jsme rádi, že se zachránci mladobuckých čápů rozhodli věnovat finance záchrané stanici, kde budujeme velkou rozlétávací voliéru pro čápy a Pta-

Ptačí park Josefovské louky je ideálním prostředím pro stovky mokřadních ptáků, včetně čápa bílého. Foto: Zdeněk Jakl

čímu parku Josefovské louky, ideálnímu místu, kde pak můžeme uzdravené čápy vypouštět“, říká David Číp, předseda organizace ČSOP JARO Jaroměř, která stanicí provozuje.

Na ptačí park a další rezervace České společnosti ornitologické může přispět každý, komu není lhostejné, že mokřadním ptákům ubývá životní prostředí na stránkách <https://www.birdlife.cz/rezervace/>.

Kontakt pro další informace

Břeněk Michálek,
michalek@birdlife.cz, 734 226 037

Kontakt:
ČSOP, Ekocentrum Iris
Husovo nám. 67,
796 01 Prostějov
tel. 582 338 278, 603 298 039
e-mail: iris@iris.cz
www.iris.cz, FB: Ekocentrum Iris

Mokřadní ráj na jinak vyprahlé jižní Moravě. Ornitologové vytvářejí na Hodonínsku ptačí park

Dubňany, 21. června 2021. Podmáčené louky, mokřady i suché písčité hrůdy. U Dubňan na Hodonínsku vzniká od roku 2020 Ptačí park Kosteliska České společnosti ornitologické (ČSO). Loni se podařilo vykoupit klíčové pozemky, od letošního roku bude Jihomoravská pobočka ČSO obnovovat a rozšiřovat biotop, aby se tu dařilo ptákům a dalším živočichům. Vše s využitím tradičních metod hospodaření jako je pastva, kosení nebo ořez vrb na hlavu.

Ještě předloni bylo území v nivě říčky Kyjovky neprostupnou džunglí zarostlou invazními druhy rostlin. Loni ornitologové začali kosením, vyřezáváním dřevin a pastvou ovcí vytvářet vhodné podmínky pro mokřadní, vodní i luční ptáky. A napočítali 162 druhů.

Letos chce Jihomoravská pobočka ČSO péči o přírodně cenné území zefektivnit. Pomůže v tom tříletý grant z Norských fondů. „Mozaiková seč v kombinaci s pastvou podpoří například konipasy luční a bekasiny otavní. Vyřezáním náletových dřevin dojde k osvětlení zastíněných tůň, čímž podpoříme čírky modré a lžičáky pestré, ale také obojživelníky kuňku obecnou či ropuchu obecnou. Pastvou velkého skotu přilákáme například dudky chocholaté. Plánovaných opatření je celá řada a těžit z nich budou nejenom ptáci, ale i obojživelníci, hmyz a další živočišné druhy a rostliny,“ říká Gašpar Čamlík, jednatel Jihomoravské pobočky ČSO.

V Ptačím parku Kosteliska se prolíná mozaika vodních ploch, rákosin, luk, le-

Mokřadní ráj na jinak vyprahlé jižní Moravě. Foto: Ondřej Ryška

síků, ale také suchých písčin. „Prostředí obdobného charakteru je nutné udržovat a pečovat o něj. Z pohledu ochrany přírody a krajiny má význam především kvůli velké druhové pestrosti. Ochranou přirozených mokřadů, a obnovou tradičního hospodaření se původně nehostinné území mění v mokřadní ráj pro ptáky a další živočichy,“ vysvětluje Čamlík.

K druhům, které na Kosteliskách hnízdí, patří bukač velký, bukáček malý, moudivláček lužní, čejka chocholatá či vodouš rudonohý. Pravidelně sem zaletují také vzácné píslý čáponohé. „V ptačím parku ale prozatím ještě nehnízdlí. Věříme, že časem se to podaří. Opatření, která děláme, v tom mohou významně pomoci,“ doufá Čamlík.

Z vzácných druhů na Kostelisku aktuálně zaletují například volavky červené. Pozorovat lze i kolpíky bílé – brodivé ptáky, kteří jsou nezaměnitelní díky lžicovitě rozšířenému zobáku, díky kterému cedí potravu v mělkých vodách.

Prioritními druhy jsou na Kosteliskách ptáci, ale cílem je vytvářet vhodné podmínky i pro další druhy rostlin a živočichů. Ornitologové také plánují exkur-

ze pro veřejnost. Pokračovat budou i výkupy dalších pozemků především z darů od veřejnosti. Bližší informace o Kosteliskách i o tom, jak je možné ptačí park podpořit naleznete na <https://www.birdlife.cz/kosteliska/>.

Další informace:

Ptačí park Kosteliska se rozprostírá v nivě říčky Kyjovky v bezprostřední blízkosti ornitologicky atraktivních Mutěnických rybníků. Jedná se o velmi dynamické prostředí, v minulosti tu byl několikrát rybník, mokřad, nivní louka a pole, některá vyvýšená místa jsou suchá a písčítá se zbytky pískomilné vegetace. Území spravuje Jihomoravská pobočka České společnosti ornitologické.

Více na <https://www.birdlife.cz/kosteliska/>

Video z Ptačího parku Kosteliska: <https://www.youtube.com/watch?v=z-gxYp4c4qSc>

Kontakt pro další informace

Gašpar Čamlík,
camlik@birdlife.cz, 731 782 066

Vzácný bahňák píslý čáponohá patří mezi cílové druhy Ptačího parku Kosteliska. Foto: ČSO

Tento projekt byl podpořen grantem z Norských fondů./Supported by grant from the people of Norway.

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Společně pro zelenou Evropu

Tento projekt byl podpořen grantem
z Norských fondů.

Muzeum Rýmařov

Milí přátelé,

rádi bychom vás chtěli pozvat na vernisáž nové výstavy, a to dvou uničovských výtvarníků, patřících do okruhu autorů a přátel rýmařovského Spolku OCTOPUS, PAVLA MEREDÍ a ANTONÍNA MIKŠÍKA. Vernisáž se uskuteční v **sobotu 3. července v 16 hodin** a mimo autory na ní promluví významný fotograf ze Sovince **Jindřich Štreit**. V části výstavy Pavla Meredi nesoucí název **SNY A SKUTKY** uvidíte autorovy malby, grafiky, kresby a sochy z pískovce. Antonín Mikšík svou část výstavy nazval **CESTY**, vystaví na ní své fotografie. Těšit se můžete na katalog, který Spolek OCTOPUS vydal za laskavé finanční podpory města Rýmařova a sponzorů. Výstava potrvá do 29. července 2021.

MĚSTSKÉ MUZEUM RÝMAŘOV – GALERIE PRANÝŘ

Výstava fotografií Ondřeje Bačíka

Dokumentace obsahuje fotografie postupu oprav, zabezpečení a úklidu zámku Janovice v letech 2010–2012

vernisáž 8. 7. v 16 hodin
výstava potrvá od 8. 7. – 29. 7. 2021

www.muzeumrymarov.cz
facebook @muzeumrymarov
instagram @muzeumrymarov

Městské muzeum Rýmařov a Galerie Octopus
vás zvou na výstavu maleb, kreseb, grafik, soch a fotografií

Pavel MEREDÁ *Sny a skutky*
Cesty Antonín MIKŠÍK

Vernisáž 3. 7. v 16 hodin
Výstava potrvá do 29. 7. 2021

Zavítejte také do barokního skvostu, kostela Navštívení Panny Marie, zvaného **kaple V Lipkách**, naší externí **expoze textilnictví v budově Hedvy Český brokát** či archeologickou **lokalitu Hrádek** s geologickou expozicí pod širým nebem. V kapli V Lipkách (úterý, čtvrtek, sobota) a v Hedvě Český brokát (pro červenec a srpen nově úterý – sobota) na vás čekají průvodci od 9:00 do 12:00 a od 13:00 do 17:00. Navštívit můžete také **Galerii Marie Kodovské** na Mlýnské ulici.

Těšíme se na setkání s vámi.

S přáním hezkého léta

Michal Vyhlídal

Sledujte naše webové stránky www.muzeumrymarov.cz, facebook @muzeumrymarov a nově také instagram @muzeumrymarov.

Prádlo našich babiček

☎ 608 752 046
WWW.KREJCOVSTVIBETTY.CZ
JEVIČKO
Malohanáčká dílna

Městské muzeum Rýmařov – Hedva Český Brokát
vás zvou na

**MIMOŘÁDNÉ
KOMENTOVANÉ PROHLÍDKY**

Expozicemi textilu provádějí
divadelníci v dobových kostýmech
Prohlídka provozu tkalcovny
Prohlídka výstavy krojů 25. 5. – 30. 9. 2021

květen: 12. 5., 26. 5. on-line přenos facebook @muzeumrymarov
červen: 9. 6., 23. 6.
červenec: 14. 7., 21. 7.
srpen: 11. 8., 25. 8.
září: 8. 9., 29. 9.

vstupné:
100 Kč (základní)
50 Kč (snížené: děti do 15 let, studenti, senioři)

Otevírací doba se bude řídit aktuálními nařízeními vlády ČR
Nutná rezervace na tel. 554 212 381 či e-mailu icko@inforymarov.cz

Běžná otevírací doba:
květen, červen, září: út, čt, so 9.00–12.00, 13.00–16.00
červenec, srpen: út, st, čt, pá, so 9.00–12.00, 13.00–17.00

Externí expozice Městského muzea Rýmařov
budova HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s. r. o.
Opavská 463/23, 795 01 Rýmařov

www.muzeumrymarov.cz | www.inforymarov.cz | www.hedva-fashion.cz | www.technotrasy.cz

Hanácké léto na kolejích zahajuje 3. července již potřetí

Podobně jako v minulých dvou letech, také letos bude zapsaný spolek Kroměřížská dráha každou sobotu o letních prázdninách vypravovat historické motoráčky na tratě mezi Kroměříží, Kojetínem a Tovačovem, přičemž dva páry spojů zajedou také do Chropyně.

„Akce nazvaná Hanácké léto na kolejích si už našla své stálé příznivce a jsme rádi, že ji i přes všechnu tu nejistotu, danou nastavenými proticovidovými opatřeními, můžeme v letošním roce opět uskutečnit. Nutno ale podotknout, že nebýt podpory akce ze strany Olomouckého kraje, Mikroregionu Střední Haná, měst Kroměříže, Tovačova, Chropyně a Kojetína, obcí Uhřetice a Lobodice a řady soukromých firem z regionu, nejspíš by historické motoráčky zůstaly schovány v halách lokomotivních dep. Rád bych tedy tímto velmi poděkoval všem, kdo nám s financováním provozu historických vlaků pomohli“, říká Rostislav Kolmačka, koordinátor provozu historických vlaků. K tomu ještě jedním dechem dodává, že je třeba poděkovat také cestujícím, kteří historické vlaky využívají, protože právě to dává celému jejich provozování smysl. Vždyť k čemu by tu vlaky byly, kdyby jimi nikdo nejezdil?

Nyní už ale pár informací k podobě letošního Hanáckého léta na kolejích:

Prvním dnem provozu vlaků bude sobota 3. července, kdy se na trať vydá rovnou třívozová souprava dvou historických červených motoráček „Hurvínek“ z 50. let minulého století, mezi které bude zapojen zbrusu nový polootevřený vyhlídkový vůz, který je novinkou letošní sezóny. „Jde o bývalý služební vůz, který členové našeho spolku upravili po vzoru čtveřice podobných vyhlídkových vozů, známých z výletních vlaků v okolí Lipna a Jemnice. Součástí přestavby byla také generální oprava všech kovových částí vozu a kompletní výměnou prošlo dřevěné opláštění vozu. Pro pohodlí cestujících jsme do vozu dosadili také dřevěné lavice, které odpovídají provedení jako u motoráček „Hurvínek“. V našem novém vagónku nechybí ani prostor pro přepravu kočárků a háky pro zavěšení jízdních kol.“, říká Martin Šustal, který celou přestavbu vozu vedl a z významné části i sám prováděl.

O dalších sobotách se pak budou na spojích Hanáckého léta střídát historické motorové vozy z 50. a 60. let minulého století – někdy samotné, jindy s přípojným vozem. Přesný rozpis nasazených vozidel, včetně řady dalších užitečných informací k provozu vlaků najdete na nových webových stránkách www.hanackeleteo.cz.

Jízdenky budou k zakoupení přímo

Foto: Stanislav Plachý

Kojetínské hody s M131.1454
Foto: Stanislav Plachý

Kroměříž/Chropyně – Kojetín – Tovačov a zpět (soboty od 3. 7. do 28. 8. 2021)

km	Vlak	18650	18652	18654	18656	18659	18660
0	Kroměříž	7 50		12 50	14 50		17 50
4	Chropyně	>	9 55	>	>	16 30	>
9	Kojetín	8 02	10 01	13 02	15 02	16 37	18 02
		8 03	10 08	13 08	15 03	16 57	18 03
13	Uhřetice obec		x 10 13	x 13 13	x 15 08		x 18 08
17	Lobodice		x 10 18	x 13 18	x 15 13		x 18 13
19	Oplocany		x 10 21	x 13 21	x 15 16		x 18 16
20	Tovačov	8 19	10 25	13 25	15 20		18 20

km	Vlak	18651	18653	18655	18657	18659	18661
0	Tovačov	8 28	10 38	13 38	15 31		18 31
1	Oplocany	x 8 30	x 10 40	x 13 40	x 15 33		x 18 33
3	Lobodice	x 8 33	x 10 43	x 13 43	x 15 36		x 18 36
7	Uhřetice obec	x 8 38	x 10 48	x 13 48	x 15 41		x 18 41
11	Kojetín	8 45	10 55	13 55	15 48	16 37	18 48
		8 55	10 57	13 57	15 55	16 57	18 55
16	Chropyně	>	>	>	16 02	>	>
20	Kroměříž		11 09	14 09		17 09	19 07

x zastávka na znamení

Hanácké léto na kolejích

u průvodčích ve vlaku, přepravu většího množství kol či kočárků je nutno předem nahlásit pořadateli jízdy na telefonním čísle 604 117 867, nebo emailu KMD@centrum.cz – na tyto kontakty se můžete obracet i s jakýmkoliv dotazy k provozu vlaků.

Také letos bude s jízdami historických vlaků každou sobotu otevřeno železniční muzeum Kroměřížské dráhy v prostoru lo-

komotivního depa hned vedle kroměřížského nádraží, ehož expozice je proti předešlým letům výrazně rozšířena. Rozhodně tedy stojí za návštěvu i v případě, že jste už muzeum v minulosti navštívili. Vstupné zůstává i nadále dobrovolné.

Vyhlídkový vůz Bgda
Foto: Rostislav Kolmačka

Rodinný Penzion Majorka

Nově a stylově zrekonstruovaný secesní dům postavený Janem Husičkou v letech 1867–1872. Statek s konírnou býval ve své době nejkrásnějším domem v obci Slatinice. Manželé Husičkovi měli dceru Marii, která se po I. světové válce provdala za Františka Koudelku, důstojníka rakouské armády, který se narodil v nedalekých Drahanovicích. Marie Koudelková Husičková byla zvaná podle hodnosti svého manžela „Majorka“.

Dnes je z bývalého statku stylový penzion, který svým návštěvníkům nabízí ubytování v šestnácti pokojích. Pro náročné klienty je připraveno VIP apartmá Pekárna, vybavené stylovým nábytkem a americkými kamny.

Všem hostům je k dispozici společenská místnost a dále se v objektu penzionu nachází stylově zařízený prostor Pekárny. Oba tyto prostory lze využít pro firemní večírky, oslavy narozenin, rauty a jiné společenské akce. Pro školení a semináře nabízí penzion vlastní vybavenou školící místnost pro 40 osob.

Lázně Slatinice a. s.,
Slatinice 29, 783 42,
www.lazneslatinice.cz,
recepce@lazneslatinice.cz

Galerie U Kalicha obec Drahanovice

Vstupné:

Dospělí 20 Kč
Děti, studenti a senioři 10 Kč
Děti do 6 let zdarma

www.galerieukalicha.cz

Bývalý kostel postavený v letech 1933–1934 kazatelskou stanicí Českobratrské církve evangelické.

Dnes galerie moravských rozhleden a kulturní sál.

Návštěvní doba

Duben – květen: so + ne 10–12, 13–17 hodin

Červen – září: středa 13–17 hodin, so + ne 10–12, 13–17 hodin

Státní svátky: 5. 7., 6. 7., 28. 9.

Červencové akce na hradě Šternberk

Historický den na hradě Šternberk

Tisková zpráva, 7/2021

Vrcholem návštěvnické sezóny na hradě Šternberk je vždy období letních prázdnin. Věříme, že po dlouhé době, kdy byly památky uzavřeny, přivítáme mnoho spokojených návštěvníků. A prázdniny zahájíme ve velkém stylu doprovodnou akcí Historický den na hradě Šternberk.

Program pro naše návštěvníky připravujeme na neděli 4. 7. 2021. V prostorách hradního parku postaví své ležení soubor historického šermu NonSancti z Olomouce. Součástí ležení budou historické stany a samozřejmě i kolbiště. Návštěvníci se mohou těšit na celkem 4 vstupy, během kterých uvidí šermířské souboje na osmí meče. Výstupy se uskuteční v časech 10:15, 12:15, 14:15 a 15:15. Mimo rytířských soubojů se mohou návštěvníci těšit na historické soutěže a hry pro děti i dospělé, do který se mohou zapojit v průběhu celého dne. Zajímavé budou jistě i ukázky řemesel měšečník, provazník, lucetkování - karetkování a nejen dámy zaujme středověká kuchyně.

Po celý den budou samozřejmě probíhat prohlídky hradu, kterým vás provedou průvodci v historických kostýmech. První prohlídka začíná v 10 hodin, poslední v 16 hodin. Návštěvníci zaplatí standartní vstupné, jehož součástí je vstup na rytířská vystoupení. Samostatný vstup na rytířská představení činí 30 Kč za osobu. Historické soutěže a hry se hradí samostatně.

Věříme, že si v neděli 4. 7. 2021 najdete cestu na hrad Šternberk, kde pro vás připravujeme Historický den. Těšíme se na vaši návštěvu.

Vstupné:

- Šlechtické reprezentační prostory: plné 150 Kč / snížené 120 Kč / děti do 17 let 80 Kč

- Život na šlechtickém sídle: plné 150 Kč / snížené 120 Kč / děti do 17 let 80 Kč
- Rytířská představení jsou součástí vstupného na prohlídky
- Samostatné vstupné na šermířská představení: 30 Kč

Kino na kolečkách na hradě Šternberk

Tisková zpráva, 9/2021

Ve středu 7. července 2021 připravuje putovní letní Kino na kolečkách druhou návštěvu letošní sezóny na Státní hrad Šternberk. Tímto srdečně zveme všechny diváky do kina pod širým nebem, které uvede dnes již klasickou hořkou komedii „Forrest Gump“. Promítání se uskuteční v čase od cca 21:45 na dolní louce (bývalé letní kino) v areálu hradního parku. Kino bude otevřeno hodinu před promítáním - hrajeme po setmění. Vstupenky v prodeji na místě - 95 Kč, k dispozici bude občerstvení. K sezení budou připraveny lavice, doporučujeme vzít sebou piknikovou deku k sezení na trávě. Změna programu vyhrazena - dle vládních opatření!!!

Program:

- Forrest Gump
- Státní hrad Šternberk - dolní louka (bývalé letní kino)
- Vstupenky v prodeji na místě - 95 Kč

Termín:

- Středa 7. 7. 2021, začátek cca 21:45
- Kino otevřeno hodinu před promítáním - hrajeme po setmění

Občerstvení

- Popcorn (slaný, sladký, šunka-sýr), pivo, limo, víno (v souladu s nařízením vlády ČR)

Podvečerní kostymované prohlídky s hudbou na hradě Šternberk

Tisková zpráva, 11/2021

V sobotu 10. července 2021 připravujeme na hradě Šternberk akci s názvem „Podvečerní kostymované prohlídky s hudbou“.

Podvečerní prohlídky nabídnou všem zájemcům návštěvu hradu Šternberk v netradičním podvečerním čase. Začátky jednotlivých prohlídek budou v 17, 18, 19 a 20 hodin. Hradem budou provázet průvodci oblečení v historických kostýmech a jejich výklad bude zaměřen na historickou módu, stolování a život na hradech a zámcích v minulosti. Návštěvníci se dozvědí rozšířené a zajímavé informace z naší historie.

Součástí každé prohlídky bude hudební vystoupení v hradní kapli. Se svým repertoárem se představí **Komorní duo** ve složení **Kristina Vaculová – flétna** a **Libor Janeček – kytara**. Na pořadu bude především výběr z děl skladatelů baroka i klasicizmu, jako jsou J. S. Bach, B. Marcello, N. Paganini, F. Carulli, F. Molino a další.

Vstupné:

- Plné: 180 Kč
- Snížené: 140 Kč
- Děti 5–17 let: 90 Kč

Začátky prohlídek:

- 17, 18, 19 a 20 hodin

Srdečně zveme na netradiční kostymované prohlídky hradu Šternberk doplněné historické příběhy a tance. Těšíme se na vaši návštěvu.

Profesní vizitka:

Kristina Vaculová je absolventkou brněnské konzervatoře a HF JAMU, kde studovala ve třídách MgA Boženy Růžičkové a prof. Václava Kunta. Svá studia dále obohatila roční stáží na Hudební akademii Ference Liszta v Budapešti u prof. Zoltána

Gyöngyössyho. Absolvovala mistrovské kurzy u Václava Kunta, Davida Formissana, Hansgeorga Schmeissera, Felixe Renngliho, Jánose Bálinta a workshopy např. u Carine Levine, Andráse Adorjána a Roberta Winna.

Je laureátkou několika národních a mezinárodních soutěží, např. získala 2. cenu v národní soutěži konzervatoří ČR 2000, 1. cenu v mezinárodní soutěži Concertino Praga 2001, 1. cenu na mezinárodním festivalu Anglo-Czechoslovak Trust v Londýně 2005 – kategorie dřevěných nástrojů, 1. cena v národní flétnové soutěži „In bona Fidae“ v Hlučíně 2007, 2. cenu v mezinárodní flétnové soutěži Friedricha Kuhlau v německém Uelzenu 2009 (kategorie sólo flétna), a tamtéž obdržela 1. cenu v kategorii flétnových trií a kvartet v r. 2011. Sólově vystoupila na mezinárodním festivalu Moravský podzim a na mezinárodním festivalu Petera Dvorského.

Jako sólistka vystoupila s našimi předními orchestry, např. SOČR v Praze, Filharmonie Brno, Moravská filharmonie Olomouc, Filharmonie Bohuslava Martinů, Janáčkova filharmonie Ostrava, Komorní orchestr Bohuslava Martinů. Od ledna 2012 je členkou Filharmonie Brno.

Libor Janeček je absolventem brněnské konzervatoře. V letech 1992 – 2008 účinkoval v koncertním duu INSTRUMENTAL TANDEM (kytara – akordeon) se zaměřením na argentinské tango Astora Piazzolly.

V tomto obsazení pořídil řadu nahrávek pro Český rozhlas. V Českém rozhlasu v Brně byly také nahrány 2 CD s hudbou Astora Piazzolly i dalších jihoamerických skladatelů (Tango nuevo – debutové CD v roce 2000, Tango porteño r. 2006)

V současné době se věnuje sólové koncertní činnosti. Spolupracuje s Vítězslavem Drápallem a Kristinou Vaculovou (komorní duo kytara – flétna). Vystupuje také v souboru barokní a klasické hudby TRIO BEL CANTO (kytara – flétna – soprán) na koncertech v České republice i v zahraničí. Jako sólista působí rovněž s komorními orchestry.

Repertoár Libora Janečka zahrnuje především skladby období baroka a klasicizmu, jihoamerickou a španělskou hudbu i hudbu českých skladatelů.

Speciální dětské prohlídky na hradě Šternberk

Tisková zpráva, 12/2021

Počátkem letních prázdnin se do programu hradu Šternberk vrací speciální dětské prohlídky. Prohlídky se uskuteční v úterý 6. 7. 2021 v 10.30 a 13.00 hodin.

Program o životě dětí na hradě v minulosti je určen pro děti v předškolním a mladším školním věku (5–10let) v doprovodu rodičů. Prohlídky jsou určeny maximálně pro 15 dětí v doprovodu rodičů!!! Proto doporučujeme rezervaci.

Vstupné na dětské prohlídky:

- dětské vstupné: 100 Kč + 1 dospělý zdarma
- každý další dospělý: 100 Kč

Místo v některé z prohlídek si můžete rezervovat telefonicky na číslech 585 012 935, 725 718 059 nebo emailem na adrese plhakova.jana@npu.cz. Těšíme se na vaši návštěvu.

Anotace:

Bydlely na hradě děti? A hrály si? Při edukačním programu se děti společně s lektorem přenesou do minulosti a podívají se, jaký byl život dětí na panském sídle. Popovídají si o životě šlechty a výchově dětí, o denním rozvrhu malých knížat a kněžen, módě, společně si prohlédnou některé hračky, které dnes nejsou až tak známé nebo historické fotografie z archivu posledních majitelů hradu. Součástí programu jsou i malé rukodělné aktivity a zapůjčení kostýmu.

STÁTNI HRAD ŠTERNBERK ZVE DĚTI A RODIČE NA

SPECIÁLNÍ DĚTSKÉ PROHLÍDKY

Úterý 6. 7. 2021 / 10.30 a 13.00

Interaktivní prohlídky určené pro děti ve věku 5-10let!!!
plnění úkolů v historických interiérech hradu / zapůjčení kostýmu
Kapacita jedné prohlídky je 15 dětí + doprovod.
Nutná rezervace:
tel. 585 012 935, 725 718 059, email: plhakova.jana@npu.cz

WWW.HRAD-ŠTERNBERK.CZ

MAS
ŠTERNBERK
NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

Staroměstská poprava 1621

V těchto dnech jsme si připomněli 400 let od potvrzení výsledku bělohorské bitvy. Kat Mydlář tehdy se svými pacholky poslal po čtyřhodinové exekuci v Praze na věčnost sedmadvacet stavovských vzbouřenců proti legitimnímu panovníkovi.

Je už potřeba konečně poslat hloupý lži-vý nacionalistický výklad českých dějin a lá Masaryk a Palacký do kyttek. Daleko poctivější a pravdivější postoj k naší minulosti zaujal jeden z nejlepších českých historiků všech dob, profesor Josef Pekař.

Z oněch popravených byli tři stavu panského, sedm rytířského a zbytek měšťanského, dobrá polovina z nich neuměla česky a mluvila německy. Čili o českých

pánech nemůže být řeč. Císař Svaté říše římské národa německého Ferdinand II. byl také už v roce 1617 zvolen stavy legitimním českým králem a jeho pozdější sesazení povstalců bylo protiprávní.

Stavovské povstání začalo v květnu 1618 trojnásobným pokusem o vraždu dvou královských úředníků - Viléma Slavaty z Chlumu a na Košumberku, Jaroslava Bořity z Martinic a písaře Fabricia. Jejich defenestraci čili vyhození z okna není možné považovat za výsledek spravedlivého soudního procesu a to, že se jim nakonec téměř nic nestalo, bylo jen důsledkem souhry náhod, naplánované bylo jejich zabití. Je jasné, že Ferdinand si nic takového nemohl nechat líbit.

Stavovské povstání se nakonec ukáza-

lo jako špatně naplánovaná dobrodružná fraška se zákonitým koncem, tedy drtivou porážkou původců, která se odehrála 8. listopadu 1620 v bitvě na Bílé hoře. Vítězní císařští obsadili Prahu a poté tragikomédie pokračovala. Hned druhý den poslali zbylí stavovští předáci dopis bavorskému kurfiřtovi a veliteli vítězných katolických ligistických vojsk Maxmiliánu Bavorskému, ve kterém napsali, že se radují z jeho vítězství a jeho vojskům nebudou klást při vstupu do města odpor. To fakt nevymyslíš.

Jak píše ve své skvělé knize Bílá hora francouzský historik Olivier Chaline, Maxmilián po obsazení Prahy přijal v kapucinském klášteře zástupce stavů vedené nejvyšším hofmistrem Vilémem

Staroměstská poprava 1621

z Lobkovic. A poražení si dokonce kladli podmínky, za kterých byli ochotni opět uznat Ferdinanda II. za českého krále. Mezi nimi byly všeobecná amnestie, potvrzení náboženských a politických svobod a ujištění, že nedojde k žádným konfiskacím. Nakonec žádali, aby bylo zabráněno plenění města po zaplacení určité kontribuce. Nutno říci, že nic z toho se nestalo. Bavorský kurfiřt samozřejmě nic neslibil a odkázal na císaře, který učiní konečná rozhodnutí. Ze strany stavů, kteří byli poraženi na hlavu, to byla drzost kombinovaná s naivitou. Oni snad nemohli myslet vážně, že se situace vrátí před květen 1618, pojedje se dál, jako by se nic nestalo, a panovník zapomene na dva roky trvající vzpouru a plenění českých zemí.

Ferdinand II si jistě také vzpomněl na první neúspěšné povstání českých měšťanů a šlechty proti svému předchůdci Ferdinandu I. v roce 1547, z něhož tenkrát rebelové vyvázli poměrně snadno. A nyní jeho vnuk stejného jména a v pořadí druhý řešil stejné dilemma, jak naložit s povstalců. Celkem správně usoudil, že „opakovaný vtíp už není vtipem“, a rozhodl se pro exemplární tresty. Přece vzpoura proti panovníkovi není nějakým nevýznamným přestupkem, ale vlastizradou a hrdelním zločinem. A tak po procesu s povstalců se nakonec uskutečnilo osmadvacet trestů smrti, jeden odsouzenec krátce před popravou spáchal sebevraždu. Některé druhy trestů, jako lámání v kole nebo vytrhávání jazyků, se nám jistě zdají ze současného pohledu kruté, v té době však byly normální. Je ale také pravdou, že český král Ferdinand II. udělil části odsouzenců k smrti milost a některé způsoby poprav, například již zmíněné lámání v kole, změnil v poněkud mírnější. Při výsleších obviněných se rovněž běžně používalo právo útrpné, tedy mučení, a mučen byl při vyšetřování zástupci moravských stavů v roce 1620 též katolický kněz Jan Sarkander.

Ale jinak vladaře chápou, že sáhl k takovému řešení a 21. června 1621 se v Praze odehrála zmíněná krvavá podívaná. On chtěl mít v království klid a tímto razantním potrestáním odradit

Verzeichnis was gestalt der Graff von Schlick vnd andre hohe vnd Widerstands Personen hingericht vnd vollzogen werden.

své poddané od dalších rebelií. Je pravdou, že můžeme diskutovat o správnosti a spravedlivosti potrestání některých jedinců, například katolíka Diviše Černína z Chudenic z rytířského stavu, který v květnu 1618 velel strážím na Pražském hradě a na příkaz nejvyššího purkrabího (druhý muž království, něco jako nynější premiér) Adama ze Šternberka pustil vzbouřené stavy do Hradu. To mu bylo později kladeno za vinu, ale on jenom poslechl svého představeného. Zdá se, že se stal obětím beránkem, aby to vypadalo tak, že císař a král nikomu nestraní a potrestání mohou být i katolíci. Proti tomu již zmíněný Vilém z Lobkovic, který patřil k čelným vůdcům povstání, k smrti odsouzen nebyl. Nejspíš na přimluvu svého příbuzného katolíka a nejvyššího kancléře Království českého Zdeňka Popela z Lobkovic. Na druhé straně moravský šlechtic Karel starší ze Žerotína, člen Jednoty bratrské, který zůstal věrný Ferdinandovi, se nemusel zřít své víry a přestoupit ke katolictví a také mu nebyl zabaven majetek.

Vzbouřenci totiž rovněž byli tvrdě postiženi konfiskacemi majetků. Ty se však netýkaly jen tradičních českých rodů. Takto byli po-

trestáni, jak uvádí profesor Pekař ve své knize Bílá hora, i příslušníci německých luteránských rodů, kteří do Čech přišli v 16. století. To se týkalo i Joachima Schlicka, který patřil k popraveným na Staroměstském náměstí, dále Thurnů, Felsů, Solhausů, Rädernů, Hardecků atd. z nichž většina, pokud odmítla přestoupit na katolictví, musela odejít z Čech. Naproti tomu mnohé starobylé české šlechtické rody v zemi zůstaly, například Lobkovicové, Šternberkové, Kinští, Černínové, Kolowratové, Valdštejnové a další. Bílou horu, staroměstskou popravu a vůbec dobu pobělohorskou nelze považovat za éru národního neštěstí. To je opět překonaný nacionalistický konstrukt.

Jan Ziegler

ZÁMEK DŘEVOHOSTICE

PŘÍJEMNÉ MÍSTO PRO SVATBU A SVATEBNÍ HOSTINU

Kontakt: Matrika Dřevohostice 581 297 916

www.drevohostice.cz

Podporu zničeným obcím na Moravě vyjádřil Ferdinand Habsburský i Lichtenštejnové

Arcivévoda Ferdinand Zvonimír Habsburský, pravnuke posledního českého krále a rakouského císaře Karla I., vyjadřuje podporu obětem zkázy na jihu Moravy. Na svém twitterovém i facebookovém účtu sdílí i odkaz na veřejnou sbírku a šíří tak do světa povědomí o přírodní katastrofě.

Kromě toho, že je prvním v pořadí následnictví trůnu po svém otci a současné hlavě rodu Karlovi, působí Ferdinand Habsburský jako úspěšný automobilový závodník, na Twitteru ho sleduje skoro 10 000 lidí, na Facebooku má přes 19 000 sledujících, a to z celého světa. Jeho příspěvek, doplněný nápisem Myslím na tebe, Česká republiko se tak na sociálních sítích dočkal stovek sdílení a jistě přinesl i mnoho příspěvků na dobrou věc.

Ničí mě vidět zkázu způsobenou tornádem v České republice, zemi blízké mému srdci. Modlím se za všechny, vyjádřil Moravanům sounáležitost arcivévoda. Zveřejnil také odkaz na sbírku Nadace Via, určenou pro pomoc zdevastovaným obcím, a doplnil anglicky podrobný návod, jak webový formulář v českém jazyce vyplnit.

Byl ustaven Královský institut politických nauk

Dovolujeme si oznámit, že byl ustaven **Královský institut politických nauk**. Hlavním jeho posláním je pořádat přednášky, výzkum a publikační činnost směřující k otevřené celospolečenské diskusi o vhodném státním uspořádání naší země a to s respektem k hodnotám, z nichž evropská kultura a civilizace vzešla.

Pevně věříme, že po úplném zrušení protiepidemických opatření bude Institut ve vhodných prostorách pořádat pravidelné odborné přednášky spojené s diskusí, jakož i vydávat publikace zaplňující všelijaké mezery.

www.kralovskyinstitut.cz

ŽÁDNÉ REKLAMY, PROSÍM!
ŠETŘÍM NAŠE LESY – HISTORICKÉ DĚDICTVÍ
ZEMÍ KORUNY ČESKÉ

Toto číslo vyšlo s podporou Lékárny U černého orla v Prostějově

Časopis vychází s podporou Koruny České

zelení A DOBA – měsíčník zelených hnutí

Vydává Zelený kruh Olomouc. Náklad 2 500 výtisků. Uzávěrka 15. dne v měsíci.
Šéfredaktor MUDr. Pavel Andrš, výtvarný redaktor Jiří Komár Jurečka
Redakce: V Kotlině 4, 779 00 Olomouc, tel./fax: 585 436 926
e-mail: zeleny.kruh.ol@mybox.cz, <http://www.zelenykruholomouc.cz>
Objednávky na adrese redakce.
Registrováno referátem kultury OkÚ Olomouc pod číslem MK ČR E 12634.
Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem Severní Morava, č. j.: 543/97 - p/1 ze dne 10. 2. 1997

adresát:

Tištěnou verzi tiskneme na recyklovaném papíře běleném bez použití chlóru

TISK: Petr Skyva, tel.: 608 869 087